

Preporuke o korištenju umjetne inteligencije na Međimurskom veleučilištu u Čakovcu

1. Uvodne odredbe

Međimursko veleučilište u Čakovcu donosi Preporuke korištenja umjetne inteligencije (dalje: Preporuke) u svrhu odgovornog, etičnog i transparentnog korištenja alata umjetne inteligencije (dalje: AI) u nastavnom, znanstveno-istraživačkom i stručno - administrativnom radu Međimurskog veleučilišta u Čakovcu (dalje: Veleučilište).

Preporuke se temelje na Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG), standardima kvalitete Agencije za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), Etičkom kodeksu Međimurskog veleučilišta u Čakovcu, važećim propisima o zaštiti osobnih podataka (GDPR) te dobroj praksi visokoobrazovnih institucija europskog obrazovnog prostora.

Veleučilište sukladno Strategiji digitalne transformacije za razdoblje od 2025. do 2030. podupire razvoj digitalnog okruženja kroz digitalizaciju poslovnih procesa i pristup resursima primjenom AI kao podršku u učenju, poučavanju, istraživanju te provođenju poslovnih procesa, uz pretpostavku očuvanja akademskog integriteta, ljudske autonomije i odgovornosti.

2. Područje primjene

Ove preporuke primjenjuju se na nastavno osoblje, stručno - administrativno osoblje, studente i ostale dionike uključene u rad Veleučilišta, a obuhvaća korištenje generativnih i drugih AI alata u svim oblicima rada povezanim s djelatnošću Veleučilišta.

3. Temeljna načela korištenja umjetne inteligencije

Korištenje AI alata temelji se na sljedećim načelima:

- **Akademski integritet** - AI alati ne smiju se koristiti na način koji predstavlja plagiranje, neovlaštenu pomoć ili kršenje pravila vrednovanja studentskih obveza.
- **Transparentnost** - korisnici AI alata su dužni, kada je to primjenjivo, jasno naznačiti korištenje AI alata u izradi studentskih radova, nastavnih, znanstvenih i istraživačkih materijala i drugih sadržaja u nastavnim i drugim pratećim poslovnim procesima Veleučilišta.
- **Etičnost** – korisnici su dužni kritički vrednovati rezultate generirane pomoću AI alata, biti svjesni njihovih ograničenja i mogućih pristranosti te preuzeti potpunu odgovornost za točnost sadržaja.
- **Odgovornost i ljudski nadzor** - AI alati služe kao pomoćni alati dok odgovornost za sadržaj, odluke i rezultate uvijek snosi korisnik, a ne AI, stoga je ključna ljudska provjera generiranog sadržaja.

- **Zaštita osobnih podataka** – korisnici su dužni koristiti AI alate u skladu s GDPR-om i internim aktima Veleučilišta koji se odnose na zaštitu osobnih podataka, te prilikom korištenja AI alata ne koristiti podatke koji predstavljaju osobne podatke koji podliježu zaštiti GDPR-a i internih akata Veleučilišta.

4. Korištenje AI alata u nastavnom procesu

- Nastavnici

Podržava se korištenje AI alata za pripremu nastavnih materijala, razvoj nastavnih aktivnosti, podršku individualizaciji učenja i drugim operativnim aktivnostima za pripremu i izvođenje nastave, uz pretpostavku poštivanja načela iz točke 3.

U odnosu na studente, nastavnici su dužni jasno definirati pravila o dopuštenim metodama i razini korištenja AI alata u okviru kolegija, kako bi osigurali pravedno i transparentno vrednovanje ishoda učenja.

Nastavnici su odgovorni za upozoravanje studenata na važnost akademskog integriteta pri korištenju AI alata te obavještavati studente o mogućim nedostacima i ograničenjima AI alata, uključujući etičke aspekte, pristranosti i transparentnu upotrebu.

- Studenti

Korištenje alata umjetne inteligencije u nastavnom procesu dopušteno je studentima **isključivo kao pomoćno sredstvo**, u svrhu potpore učenju, razumijevanju nastavnih sadržaja, vježbi, pripreme ispita, istraživanja te izrade nastavnih i drugih akademskih obveza, **osim ako nositelj kolegija ili nastavnik izričito ne odredi drugačije**, uz obvezno poštivanje načela navedenih u točki 3. ovih Preporuka.

U okviru sudjelovanja u svim oblicima nastavnog procesa, uključujući predavanja, seminare, laboratorijske i druge vježbe, projektne i timske zadatke, kolokvije, ispite, kao i izradu seminarskih, završnih i diplomskih radova, korištenje AI alata mora biti **transparentno, primjereno i u skladu s dopuštenom razinom uporabe** za pojedini oblik nastavne aktivnosti.

U izradi pisanih, projektnih i drugih akademskih radova, korištenje AI alata mora biti **jasno, nedvojbeno i provjerljivo naznačeno**, sukladno preporukama iz točke 5. ovih Preporuka. Nenaznačeno, neprimjereno ili nedopušteno korištenje AI alata smatra se **kršenjem akademskog integriteta**.

Student snosi **punu i osobnu odgovornost** za točnost, izvornost, razumijevanje sadržaja te akademsku čestitost svih predanih radova, rješenja i drugih oblika provjere znanja, neovisno o tome je li u njihovu izradu bio uključen AI alat.

Nedopuštenim i neprimjerenim korištenjem AI alata osobito se smatra:

- neposredno preuzimanje, kopiranje ili predstavljanje teksta, koda, rješenja ili drugog sadržaja koji je u bitnoj mjeri nastao uz značajan stvaralački doprinos AI alata, bez jasnog navođenja i referenciranja njegove uporabe,
- korištenje AI alata u nastavnim aktivnostima, vježbama, projektnim zadacima, kolokvijima ili ispitima u situacijama u kojima takva uporaba nije izričito dopuštena uputama nastavnika, pravilima kolegija ili općim aktima Veleučilišta,
- uporaba AI alata pri izradi pisanih ili drugih oblika provjere znanja, uključujući ispite u obliku „open book“, ako takva uporaba nije izričito dopuštena pravilima ispita ili uputama nastavnika,
- unos povjerljivih, osobnih ili tuđih podataka u AI alate, suprotno propisima o zaštiti osobnih podataka i internim aktima Veleučilišta,
- korištenje AI alata u timskom radu bez znanja i suglasnosti ostalih članova tima.

Korištenje AI alata ne oslobađa studente obveze **aktivnog sudjelovanja u nastavi, samostalnog rada, učenja i razvoja kompetencija**, niti može zamijeniti osobni doprinos studenta u nastavnom procesu.

5. Preporuke za navođenje korištenja AI alata

- U tekstu rada

Pri navođenju AI alata u samom tekstu rada moguće je koristiti primjerice:
(OpenAI, 2025) ili OpenAI (2025)

- U popisu literature

Korištenje AI alata u popisu literature potrebno je navesti prema sljedećem obrascu:
*Autor AI alata. (Godina upotrebe). Ime AI alata (verzija) [tip ili opis modela uporabe].
Službena poveznica na alat*

- *Primjer za ChatGPT:*

*OpenAI. (2025). ChatGPT (10. kolovoza) [jezično uređivanje teksta].
<https://chat.openai.com/>*

U svrhu potpune transparentnosti u korištenju, preporučuje se navesti u [] **pojašnjenje i/ili napomenu korištenja AI alata** (npr. generiranje slika i vizualizacija podataka, odgovori na postavljena pitanja, analiza podataka itd.) te **objasniti razlog korištenja AI alata** (npr. pomoć u



usporedbi vlastitog istraživanja literature, formuliranje istraživačkih pitanja, objašnjenje odabranog koncepta ili metode).

6. Korištenje AI alata u stručnom i znanstvenom radu

U stručnom i znanstvenom radu preporuča se korištenje AI alata isključivo u funkciji pomoćnog alata primjerice za analizu podataka, jezičnu obradu ili strukturiranje teksta. Pri korištenju AI alata korisnici su dužni postupati u skladu s načelima znanstvene čestitosti te poštivati načela iz točke 3. i 5. u svrhu osiguravanja transparentnosti i etičnosti u upotrebi i navođenju AI alata.

Preporuča se izbjegavanje automatskog generiranja znanstvenih zaključaka pomoću AI alata bez prethodne i/ili naknadne ljudske provjere. AI alati mogu služiti kao pomoćno sredstvo, ali konačni znanstveni rezultati moraju biti potvrđeni i evaluirani od strane istraživača.

7. Zaključak

Korištenje AI alata na Međimurskom veleučilištu u Čakovcu treba se promatrati kao potpora učenju, poučavanju, istraživanju i administrativnom radu, a ne kao zamjena za ljudsku prosudbu, stručnost ili akademski rad.

Svi korisnici AI alata, nastavno osoblje, stručno - administrativno osoblje, studenti i ostali dionici, odgovorni su za poštivanje načela iz točke 3., uključujući akademski integritet, transparentnost, etičnost, ljudski nadzor i zaštitu osobnih podataka.

Ovim Preporukama Međimursko veleučilište u Čakovcu postavlja okvir za sigurno, etično i transparentno korištenje AI alata, uz očuvanje kvalitete obrazovanja, istraživačkog rada i profesionalne odgovornosti svih korisnika.

KLASA: 007-05/26-01/2

URBROJ: 144-06-26-1

	<i>Osoba/tijelo</i>	<i>Datum</i>
Izradio:	Voditelj UJ za kvalitetu	15.1.2026.
Predano na mišljenje:	Povjerenstvu za kvalitetu	16.2.2026.
Odobreno:	Voditelj UJ za kvalitetu	17.2.2026.

PRILOG PREPORUKAMA O KORIŠTENJU UMJETNE INTELIGENCIJE NA MEĐIMURSKOM VELEUČILIŠTU U ČAKOVCU

VODIČ ZA STUDENTE MEĐIMURSKOG VELEUČILIŠTA U ČAKOVCU

Ovaj prilog sastavni je dio službenog dokumenta Veleučilišta te služi kao praktična i informativna smjernica studentima za odgovorno, etično i dopušteno korištenje alata umjetne inteligencije (AI) u procesu učenja i izrade akademskih obveza.

1. Kako smijem koristiti alate umjetne inteligencije?

 Područje korištenja AI	 Kako AI može pomoći	 Primjeri u praksi
<i>Učenje, istraživanje i strani jezici</i>	Podrška u učenju, razumijevanju gradiva, rješavanju zadataka i učenju stranih jezika uz obveznu osobnu provjeru	Objašnjenje zadataka, istraživanje pojmova, učenje gramatike, prijevodi, provjera rješenja, formuliranje rečenica
<i>Pravopis i stil pisanja</i>	Poboljšanje jezične točnosti, jasnoće i čitljivosti teksta	Provjera pravopisa i gramatike, prijedlozi za jasniji stil
<i>Osmišljavanje ideja</i>	Pomoć pri generiranju ideja i početnoj orijentaciji	Prijedlozi tema za seminarske, završne ili diplomske radove
<i>Organizacija i planiranje</i>	Strukturiranje rada i upravljanje vremenom	Izrada plana učenja, grupiranje i kategorizacija podataka

2. Na što moram paziti kod korištenja AI alata?

 Područje opreza	! Na što treba paziti	 Objašnjenje / primjeri
<i>Autorski rad i izvori</i>	Zabrana prepisivanja i obveza navođenja korištenja AI alata.	Informacije provjeriti i koristiti za izradu vlastitog teksta i osobnog osvrta
<i>Akademsko poštenje</i>	Korištenje AI alata bez dopuštenja na ispitima	AI alati se ne koriste u ocjenskim zadacima bez dopuštenja nastavnika
<i>Razumijevanje gradiva</i>	Ne predavati rješenja bez razumijevanja	Ako student ne može objasniti rješenje, gradivo nije savladano
<i>Zaštita podataka</i>	Zabrana unosa osobnih i povjerljivih podataka	Posebno se odnosi na zdravstvene i tuđe osobne podatke
<i>Timski rad</i>	Oprez pri korištenju AI alata u grupnim radovima	Odgovornost snose svi članovi tima
<i>Odgovornost</i>	AI nema odgovornost – odgovornost snosi korisnik	Student odgovara za način i svrhu korištenja AI alata

3. Tips & Tricks – Kako učinkovitije koristiti AI alate

 Savjet	 Kako koristiti AI	 Zašto je važno
<i>Jasna ograničenja</i>	Precizno definirati uvjete zadatka	Smanjuje se mogućnost netočnih rezultata
<i>Provjerene informacije</i>	Zatražiti korištenje dostupnih i provjerenih izvora	Smanjuje se rizik netočnih ili zastarjelih informacija
<i>Jasni odgovori</i>	Zatražiti strukturirane i precizne odgovore	Odgovori su lakši za primjenu
<i>Dobro definirani zadaci</i>	Jasno navesti što se traži i postavljati potpitanja	Kvalitetna pitanja daju kvalitetne odgovore
<i>Objašnjenje korak po korak</i>	Zatražiti detaljno objašnjenje prilagođeno studentskoj razini	Olakšava učenje i razumijevanje